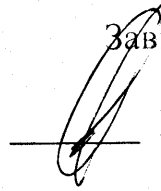

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Фізико-математичний факультет
Кафедра математики

Завідувач кафедри математики

Юрій СМОРЖЕВСЬКИЙ

“ 26 ” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

для підготовки фахівців *другого (магістерського) рівня вищої освіти*

за освітньо-професійною програмою *Середня освіта (Математика, інформатика)*

спеціальності *014 Середня освіта (Математика)*

галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*

мова навчання *українська*

2024-2025 навчальний рік

Розробники програми: Ю.Л. Сморжевський, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики;
І.Ю. Лебідь, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та управління навчальним закладом;
Т.В. Дуткевич, кандидат психологічних наук, професор кафедри психології освіти
В.О. Кукул, провідний фахівець навчального відділу

Затверджено на засіданні кафедри математики

Протокол № 9 від « 26 » серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

Юрій СМОРЖЕВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми

Олексій ЗЕЛЕНСЬКИЙ

ВСТУП

Виробнича педагогічна практика в закладах освіти здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня (далі також – магістрант) є невід’ємною частиною і важливим етапом професійної підготовки їх у закладі освіти. Вона тісно пов’язана з навчальним процесом, оскільки дає можливість магістрантам використати здобуті знання під час самостійного проведення навчальних занять, а також усвідомити відповідальність і багатогранність роботи викладача.

Відповідно до потреб суспільства фахівець повинен мати високий рівень професійної та практичної підготовки, здійснювати навчання, виховання і розвиток студентів, забезпечувати умови для засвоєння ними матеріалу навчальних програм на рівні державних стандартів освіти. Для цього він має досконало володіти предметом, проявляти ерудицію, постійно працювати над підвищенням педагогічної майстерності, своєї загальної культури. Формування цих якостей здійснюється у логічному зв'язку глибокої теоретичної підготовки з основ наук природничо-соціального спрямування й професійної орієнтації та вироблення на цій основі достатніх практичних навичок використання теоретичних знань у практичній діяльності.

Значна роль у підготовці висококваліфікованого, соціально зрілого, творчого викладача математики, здатного відроджувати і розвивати національну систему освіти, навчати і виховувати майбутніх громадян України, належить виробничій педагогічній практиці.

Програму виробничої педагогічної практики в закладах освіти для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня II курсу галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Математика) освітньо-професійної програми Середня освіта (Математика, інформатика) фізико-математичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка укладено відповідно до таких документів:

1. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка від 30.08.2018 р., наказ № 62-ОД.
2. Освітньо-професійна програма та навчальний план ступеня вищої освіти “магістр” галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (Математика) денної форми навчання.
3. Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами) від 26.02.2020 р., наказ № 25-ОД.
4. Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах. Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. Вип. 1.: Київ, 1994. – С. 111 – 131.
5. Положення про проведення практики студентів у вищих навчальних закладах України (наказ Міністерства освіти України № 93 від 08.04.1993 р.). Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. Вип. 1.: Київ, 1994. – С. 139 – 153.

б. Методичні поради по складанню програм практики студентів вищих навчальних закладів / Укладачі О.І. Пантелеймонов і Л.М. Кохановський". – К.: МО України, 1995. – 12 с.

Чинна програма враховує знання, отримані магістрантами з: педагогіки та психології вищої школи, методики навчання математики у ЗО та дисциплін фахової підготовки.

Програма визначає мету, завдання, компетентності, терміни проходження і бази практики, регламентує процес її проходження, зміст практики, перелік документів та їх взірці, які ведуть здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня під час практики, обов'язки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня і керівників практики, правила техніки безпеки, вимоги до звіту, критерії оцінювання результатів практики та порядок підбиття її підсумків, додатки, список рекомендованої літератури.

МЕТА ПРАКТИКИ, ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Метою виробничої педагогічної практики в закладах освіти магістрантів університету є формування готовності до цілісного виконання ними комплексу функціональних обов'язків викладача, таких як: організація навчального процесу, проведення методичної, науково-дослідної та виховної роботи; практичне застосування поглиблених фундаментальних знань з психолого-педагогічних та фахових дисциплін, набутих під час навчання у ЗВО, розвиток уміння самостійно розв'язувати навчально-виховні завдання; стимулювання потреби постійно підвищувати свою професійну компетентність.

Завдання виробничої педагогічної практики:

- поглиблення і закріплення психолого-педагогічних і фахових знань, творче застосування їх у практичній діяльності викладача закладу вищої освіти;
- формування навичок творчого, науково-педагогічного та методичного пошуку, оволодіння ефективними інноваційними педагогічними та інформаційними технологіями; формами і методами навчальної та науково-дослідної роботи зі здобувачами вищої освіти;
- оволодіння методами і формами педагогічної діагностики, педагогічного прогнозування та планування навчально-виховного процесу;
- формування особистісних рис, соціально та професійно значущих якостей, світоглядної та громадянської позиції;
- створення умов для професійного росту магістрантів, оволодіння ними специфікою діяльності викладача ЗО;
- розвиток уміння аналізувати й оцінювати свою діяльність, а також корегувати її на основі рефлексії; професійне самовдосконалення;
- поглиблення розуміння сутності основних принципів позицій нової

освітньої політики, що проводиться в державі, та умов їх практичної реалізації в ЗО.

Програмні компетентності, які мають бути сформовані у здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня під час проходження виробничої педагогічної асистентської практики

Процес проходження виробничої педагогічної практики спрямовується на формування у магістрантів таких **компетентностей**:

Інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми дослідницького та інноваційного характеру у сфері професійної діяльності або галузі знань, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, застосування теорій і методів педагогіки, психології, математики та інформатики.

Загальні:

ЗК 01 Здатність планувати та забезпечувати освітню діяльність у закладах загальної середньої освіти.

ЗК 02 Здатність проводити наукові дослідження, зокрема психолого-педагогічні та методичні, на відповідному рівні.

Спеціальні:

СК 01 Здатність аналізувати наукову та навчально-методичну літературу.

СК 02 Здатність ефективно користуватися сучасними підходами навчання та передовими освітніми технологіями.

СК 03 Здатність об'єктивно оцінювати рівень навчальних досягнень з математики та інформатики здобувачів закладів загальної середньої освіти.

СК 04 Здатність ефективно прогнозувати освітній процес на основі аналізу особливостей сприйняття та засвоєння навчальної інформації здобувачами закладів загальної середньої освіти.

СК 05 Здатність забезпечувати безпеку та захист здоров'я учасників освітнього процесу в аудиторній та позааудиторній діяльності.

СК 06 Здатність застосовувати математичні методи, цифрові та програмні засоби для дослідження та аналізу складних прикладних і наукових задач.

СК 07 Здатність застосовувати основні теоретичні підходи, теорії фундаментальних досліджень педагогіки та психології для виконання професійних завдань в освітньому процесі.

СК 08 Здатність проводити математичні доведення та обґрунтовувати гіпотези.

СК 09 Здатність до аналізу та узагальнення даних, отриманих за допомогою використання технологій пошукових систем за допомогою методів інтелектуального аналізу даних і текстів.

СК 10 Здатність ефективно використовувати методики навчання математики та інформатики у закладах загальної середньої освіти, комп'ютерно-інформаційні технології в освітньому процесі.

СК 12 Здатність підвищувати рівень мотивації здобувачів освіти до набуття компетентностей з математики та інформатики.

СК 13 Здатність вміло організовувати позааудиторну роботу з математики та інформатики.

СК 14 Здатність використовувати ефективні методи навчання математики та інформатики здобувачів освіти на основі аналізу передового педагогічного досвіду.

СК 15 Здатність аналізувати, досліджувати та презентувати педагогічний досвід навчання здобувачів освіти з математики та інформатики.

Процес проходження виробничої педагогічної практики спрямовується на формування у здобувачів таких програмних результатів навчання:

ПРН 02 Володіти основними концепціями та принципами фундаментальної математики, розуміти базові ідеї та методи математики, вміти використовувати їх на практиці.

ПРН 03 Виявляти математичну культуру мислення, логічну та алгоритмічну компетентність.

ПРН 04 Володіти психолого-педагогічними знаннями, необхідними для розв'язування професійних задач в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 05 Вміння аналізувати тенденції розвитку середньої освіти України та впроваджувати сучасні інноваційні технології навчання.

ПРН 7 Володіти методиками і технологіями навчання математики та інформатики в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 8 Уміти розв'язувати задачі різних рівнів складності шкільного курсу математики.

ПРН 9 Знати методи побудови алгоритмів розв'язування задач з інформатики та методики їх ефективного оцінювання.

ПРН 10 Володіти методикою підготовки учнів до предметних олімпіад та конкурсів в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 11 Знати сучасні методи обробки інформації та розуміти тенденції їх розвитку.

ПРН 12 Уміти ефективно працювати з учнівським, учительським і батьківським колективами.

ПРН 13 Уміти збирати, аналізувати, систематизувати науково-методичні відомості, дотримуючись засад академічної доброчесності.

ПРН 14 Уміти застосовувати інформаційні та телекомунікаційні технології на заняттях, у позакласній і позааудиторній роботі.

ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Згідно навчального плану виробнича педагогічна практика в закладах освіти для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня II курсу фізико-математичного факультету денної форми навчання спеціальності 014 Середня освіта (Математика) проводиться у 3 семестрі тривалістю 5 тижнів, на

яку виділено 7,5 кредитів ЄКТС.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Виробнича педагогічна практика магістрантів є активною формою підготовки до реальної практичної діяльності на посаді викладача закладу вищої освіти III – IV рівнів акредитації.

Базою для проходження виробничої педагогічної практики є коледжі міста Кам'янця-Подільського Хмельницької області та коледжі сусідніх областей.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Організація проведення виробничої педагогічної практики здійснюється відповідно до “Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України” від 8 квітня 1993 р. за № 93 (зі змінами, внесеними згідно з наказом Міносвіти № 351 (0351281-94) від 20.12.1994 р.), “Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка” від 30. 08. 2018 р., наказ № 62-ОД та наказу “Про організацію та проведення виробничої педагогічної практики магістрантів фізико-математичного факультету денної форми навчання”, Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, затвердженого вченою радою Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами) від 26.02.2020 р., наказ № 25-ОД.

Відповідальність за організацію, проведення та контроль якості практики магістрантів на фізико-математичному факультеті несуть декан та завідувач кафедри математики.

Загальне керівництво виробничою педагогічною асистентською практикою здійснює завідувач випускової кафедри математики. Він планує розподіл здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня між викладачами-керівниками, а також здійснює контроль за проходженням практики.

Безпосереднє керівництво виробничою педагогічною практикою кожного здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня виконує викладач-керівник практики, якого призначає завідувач кафедри відповідно до педагогічного навантаження. До його обов'язків входить консультативна допомога магістранту, всебічне сприяння виконанню завдань практики, оцінка якості виконаних завдань.

До керівництва практикою залучаються досвідчені викладачі випускової кафедри математики, які мають стаж роботи за профілем підготовки фахівців не менше 3-х років. При призначенні викладача-керівника враховуються його наукові інтереси здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Перед початком виробничої педагогічної практики випускова кафедра математики проводить настановчу конференцію, на якій магістрантам роз'яснюють мету, завдання, зміст, форми організації, порядок проходження практики і вимоги до звіту. Після закінчення практики проводиться звітна конференція з аналізом її підсумків.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою магістрантів здійснює **завідувач кафедри математики**:

- призначає керівників виробничої педагогічної практики магістрантів від кафедри;
- спільно з факультетським керівником практики, провідним фахівцем навчального відділу розробляє наскрізну програму практики;
- бере участь у розробці робочих програм практик магістрантів та методичні рекомендації щодо її проведення;
- вдосконалює комплекс методичного забезпечення організації практичного навчання;
- бере участь у настановній та підсумковій нарадах з питань виробничої педагогічної практики магістрантів;
- заслуховує звіти керівників практики про проведену роботу, розробляє заходи щодо удосконалення проведення практики магістрантів.

ОБОВ'ЯЗКИ ФАКУЛЬТЕТСЬКОГО КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ

Керівник практики від кафедри повинен:

- спільно зі завідувачем кафедри розробити наскрізну програму практики;
- брати участь у розробці робочих програм практик магістрантів та методичних рекомендації щодо її проведення;
- спільно із провідним фахівцем навчального відділу забезпечує проведення всіх необхідних заходів: розподіл їх за базами практики, надання магістам необхідних документів;
- вдосконалювати комплекс методичного забезпечення організації практичного навчання;
- проводити настановну нараду разом із провідним фахівцем навчального відділу з питань проходження виробничої педагогічної практики;
- проводити інструктаж практикантів з питань техніки безпеки та охорони праці;
- здійснювати методичне керівництво виконанням магістрантами програми практики та індивідуального завдання;
- подавати методичну допомогу магістрантам щодо розроблення планів проведення навчальних занять та інших заходів;
- надавати магістрантам консультації з питань проходження виробничої педагогічної практики, виконання індивідуальних завдань та оформлення звіту;
- у складі комісії брати участь у захисті магістрантами результатів практики;
- своєчасно повідомляти деканат про порушення магістрантами трудової дисципліни та правил внутрішнього розпорядку;

- оцінити роботу магістрантів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності;
- після закінчення практики перевірити та архівувати звіти;
- готувати підсумковий звіт про проведення практики.

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ З ФАХУ

Керівник практики від кафедри повинен:

- брати участь у настановній нараді з питань проходження виробничої педагогічної практики;
- подавати методичну допомогу магістрантам щодо розроблення планів проведення навчальних занять та інших заходів;
- надавати магістрантам консультації з питань проходження виробничої педагогічної практики, виконання індивідуальних завдань та оформлення звіту;
- забезпечити магістрантів необхідними документами для виконання програми і завдань практики;
- у складі комісії брати участь у захисті магістрантами результатів практики;
- оцінити роботу магістрантів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності;
- підготувати відгук про роботу магістранта на практиці, в якому визначається рівень теоретичної підготовки магістранта, вміння організовувати та проводити аудиторні заняття, комунікабельність та вміння спілкуватися з аудиторією, схильність магістранта до педагогічної роботи і записати у щоденнику практики;

ОБОВ'ЯЗКИ ПРОВІДНОГО ФАХІВЦЯ НАВЧАЛЬНОГО ВІДДІЛУ

Методист/провідний фахівець навчального відділу з організації практики на факультеті:

- разом із факультетським керівником, завідувачем кафедри визначає бази практики, що відповідають умовам виконання програми практики, здійснює розподіл студентів за базами практики;
- спільно з факультетським керівником практики забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед направленням студентів на практику: розподіл їх за базами практики, надання студентам необхідних документів (направлення, програми, щоденник практики, індивідуальне завдання, методичні рекомендації щодо оформлення звітної документації тощо);
- складає проекти наказів про направлення студентів на практику, припинення та відновлення практики, захист практики;
- бере участь в організації та проведенні настановних інструктивних нарад із питань практики та підсумкових конференцій за її результатами;
- спільно з керівниками практик забезпечує проведення іструктажів про порядок проходження практики, з охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- готує супровідні документи: направлення на практику, інформаційні

- повідомлення на кафедри, відомості на оплату керівникам від баз практик та ін.;
- проводить наради зі старостами груп практикантів із питань проходження практики та ведення документації;
 - контролює виконання здобувачами вищої освіти правил внутрішнього трудового розпорядку бази практики, організовує облік відвідування базового закладу студентами та керівниками практик від Університету;
 - збирає документацію здобувачів вищої освіти з практики, забезпечує її перевірку керівниками практики;
 - забезпечує комплектування та періодичне поновлення допоміжних і звітних матеріалів у кабінеті практики;
 - формує електронну базу інформації про якість практичної підготовки студентів на факультеті;
 - інформує деканат, кафедри про нові положення, накази, інструкції та інші директивні документи та вказівки щодо організації і проведення практики студентів;
 - веде облік директивних документів Кабінету Міністрів України, наказів, інструктивних листів Міністерства освіти і науки України, Університету з питань практики;
 - бере участь у підготовці матеріалів, що стосуються комплексної перевірки діяльності факультету з питань практики.

ОБОВ'ЯЗКИ КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ ВІД БАЗИ ПРАКТИКИ

Керівник практики від бази практики (іншого закладу освіти) повинен:

- ознайомити магістрантів з внутрішнім розпорядком закладу освіти, факультету і кафедри, що є базою практики;
- ознайомити магістрантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці;
- аналізувати проведення магістрантами навчальних занять, подавати методичну допомогу з удосконалення підготовки до занять та інших заходів;
- сприяти організації доступу магістрантів до інформації, яка їм необхідна для виконання програми практики та індивідуальних завдань;
- відвідувати залікові заняття магістрантів, брати участь в їхньому обговоренні;
- контролювати хід практики магістрантів;
- оцінити роботу магістрантів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності;
- підготувати відгук про роботу магістрантів і записати у щоденнику практики;
- виставити кінцеву оцінку за практику в щоденник практики.

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня при проходженні виробничої педагогічної практики зобов'язані:

- до початку практики пройти інструктаж з охорони праці;

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо її проходження і оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики, ретельно готуватись до проведення занять та виховних заходів у закріплених групах;
- вести календарно-тематичний план проходження практики, своєчасно оформити всі документи з практики і подати звіт та захистити його у терміни, визначені наказом;
- суворо дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії.

Результати виробничої педагогічної практики магістрантів заслуховуються на засіданні кафедр математики, педагогіки та менеджменту освіти, психології освіти та вченій раді фізико-математичного факультету.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Початковий етап (перший тиждень практики)

1. Організація та проведення настановної конференції з практики.
2. Ознайомлення з метою, змістом та завданням практики.
3. Ознайомлення з Положенням про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.
4. Вивчення відповідної документації, ознайомлення, навчальними робочими програмами, дидактико-методичним забезпеченням навчальних дисциплін.
5. Ознайомлення з планом виховної роботи куратора академічної групи, до якої закріплений магістрант, тематикою виховних заходів.
6. Ознайомлення з розкладом проведення занять.
7. Ознайомлення з вимогами до ведення документації, структурою форм організації навчально-виховної роботи.
8. Складання та затвердження індивідуального плану в керівника практики з фаху на період проходження виробничої педагогічної асистентської практики.
9. Відвідування занять за всіма навчальними дисциплінами в закріпленій групі з метою вивчення студентів та ознайомлення з професорсько-викладацьким складом (в перший тиждень проходження практики).

Основний етап.

Навчальна робота з фаху

1. Опанування передових технологій викладацької діяльності.
2. Виконання магістрантами основних обов'язків викладача ЗО.
3. Розробка розгорнутих конспектів лекцій (не менше 2-ох), практичних, семінарських або лабораторних занять (не менше 2-ох) відповідно до робочої навчальної програми.
4. Проведення залікових занять (1 лекційне, 2 практичних, семінарських або лабораторних).
5. Проведення позааудиторного заходу з фаху.
6. Участь у профорієнтаційній роботі.

7. Формування і розвиток навичок педагогічного спілкування з викладачами та студентами.
8. Відвідування та аналіз занять, що проводяться колегами-магістрантами.
9. Проведення консультацій із здобувачами освіти.
10. Перевірка контрольних робіт здобувачів освіти.

Виховна робота в групі

1. Виконання обов'язків куратора групи.
2. Відвідування та аналіз виховних заходів, які проводить куратор.
3. Проведення виховного заходу в групі, розробка сценарію та комплексний аналіз заходу.
4. Комплексний аналіз проведеного магістрантом лекційного заняття.
5. Комплексний аналіз проведеного магістрантом практичного, семінарського або лабораторного заняття.
6. Участь у факультетських та університетських заходах виховного характеру під час практики.

Завдання з психології

1. Психодіагностичне обстеження студентів.
2. Написання психологічного аналізу лекційного заняття у закладі освіти.
3. Підготовка звіту про психологічну діагностику мотиваційної та пізнавальної сфери студентів.

Методична робота

1. Вивчення передового педагогічного досвіду викладачів.
2. Розробки завдань для модульних контрольних робіт з фахових дисциплін.
3. Розробка виступу на звітну конференцію за наслідками виробничої педагогічної практики.

Наукова робота

1. Участь у науковій роботі кафедри математики, у позааудиторних заходах кафедри, що проходять у період практики.
2. Робота у наукових гуртках.
3. Підготовка доповіді на наукову конференцію.

Завершальний етап

1. Узагальнення результатів виробничої педагогічної практики.
2. Аналіз результатів виробничої педагогічної практики.
3. Підготовка звіту.
4. Оформлення звітної документації.
5. Захист практики.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Кожен здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня отримує індивідуальне завдання, що містить повну і вичерпну інформацію про місце проходження практики, займану на час практики посаду, вимоги до оформлення звіту, завдання з фаху, педагогіки та психології.

Індивідуальні завдання для магістрантів, які проходять виробничу педагогічну практику, повинні передбачати дослідницький, пошуковий підхід при їх виконанні. Наприклад, підготовка статті на підставі розробки детального сценарію нетрадиційного заняття – диспуту, сюжетно-рольової гри, колоквиуму та ін. з використанням інформаційно-комунікаційних, інтерактивних технологій навчання, відкритих ресурсів Інтернет тощо.

Важливо, щоб протягом практики відбулась апробація розробленого сценарію і було виявлено, наскільки оптимально розраховано час на окремі структурні елементи заняття, ефективно використані новітні технології, сформовані вміння та навички студента-практиканта.

Отже, індивідуальне завдання може передбачати розробку магістрантом певної науково-методичної теми, присвяченої проблемам викладання у закладі освіти тієї чи іншої професійно-орієнтованої дисципліни.

Індивідуальні завдання виконують магістранти самостійно у супроводженні керівника практики. Як правило, індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом. У тих випадках, коли завдання мають комплексний характер, до їх виконання можуть залучатися кілька магістрантів.

ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЯКІ ВЕДЕ ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ДРУГОГО) МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ПІД ЧАС ПРАКТИКИ І ПОДАЄ НА КАФЕДРУ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ

Звітна документація з фаху:

1. Індивідуальний план роботи, затверджений керівником практики від кафедри математики. (Додаток 2.).
2. Розгорнутий текст 1 лекції.
3. Рецензія на прочитану лекцію (Додаток 4).
4. 2 розгорнуті плани контрольних практичних (семінарських, лабораторних) занять.
5. Сценарій позааудиторного заходу з математики.
6. Щоденник практики з відгуком-характеристикою керівника практики з фаху та куратора академічної групи, завіреними печаткою ЗВО та відмітками про початок та кінець практики також завіреними печаткою ЗВО (Додаток 5.).
7. Звіт магістранта за визначеною формою, оцінений керівником практики. (Додаток 3.).

ПРАВИЛА ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ

Інструктаж здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня з техніки безпеки здійснює факультетський керівник практики під час проведення настановної конференції.

Правила поведінки магістрантів-практикантів

Кожен магістрант-практикант зобов'язаний:

- виконувати правила внутрішнього розпорядку, дотримуватися дисципліни праці;
- берегти обладнання, інвентар, матеріали, навчальні посібники;
- виконувати вимоги охорони праці, пожежної безпеки, передбачені відповідними правилами, інструкціями, наказами, розпорядженнями;
- тримати в порядку і чистоті своє робоче місце, не порушувати санітарні правила у навчальних та загальних приміщеннях;
- утримуватись від дій, які заважають іншим працівникам виконувати свої обов'язки.
- знати і виконувати вимоги нормативних актів про охорону праці;
- додержувати зобов'язань щодо охорони праці, передбачених правилами внутрішнього розпорядку для працівників школи;
- співпрацювати з адміністрацією у справі організації безпечних і нешкідливих умов праці, особисто вживати посильних заходів щодо усунення будь-якої ситуації, яка створює загрозу його здоров'ю чи життю або здоров'ю людей, які його оточують;
- повідомляти про небезпеку безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

Магістрант-практикант має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася виробнича ситуація, небезпечна для його життя чи здоров'я або для людей, які його оточують, повідомляти про небезпеку свого безпосереднього керівника або іншу посадову особу.

Вимоги безпеки перед початком роботи

- Перед початком занять у навчальному приміщенні магістрант-практикант повинен перевірити стан меблів, обладнання, технічних засобів навчання, робочих місць здобувачів вищої освіти, їх відповідність нормам охорони праці, правилам техніки безпеки й санітарії та гігієни.
- Перед допуском здобувачів освіти у приміщення для занять магістрант-практикант повинен візуально перевірити справність електричних вимикачів і розеток, а також виключити наявність оголених контактів дротів електромереж.
- При необхідності використання обладнання, пристроїв, магістрант повинен перевірити їх справність, наявність захисних засобів, відсутність травмонебезпечних факторів.
- На початку навчального року, а також перед початком занять за новою темою, проведенням лабораторних та практичних робіт магістрант-практикант зобов'язаний провести з здобувачами інструктаж (з безпеки життєдіяльності,

охорони праці).

Магістрант-практикант зобов'язаний ознайомити здобувачів вищої освіти з правилами безпечної експлуатації обладнання, інструментів, пристроїв, які використовуються в навчальному процесі.

- При встановленні порушень вимог охорони праці в приміщенні для занять, магістрант-практикант не повинен розпочинати чи продовжувати роботу з учнями до усунення недоліків, які загрожують їхньому життю та здоров'ю.
- Магістрант-практикант зобов'язаний повідомити керівника або відповідальну посадову особу навчального закладу про причини відміни занять у аудиторії.

Вимоги безпеки під час роботи

- Магістрант-практикант контролює обстановку під час занять та забезпечує безпечне проведення навчального процесу.
- Під час занять в аудиторії виконується тільки та робота, яка передбачена розкладом і планом занять.
- Магістранту-практиканту під час занять забороняється виконувати будь-які види ремонтних робіт на робочому місці здобувача освіти чи в приміщенні. Ремонт виконується спеціально підготовленим персоналом закладу (електромонтером, слюсарем, електромеханіком).
- Магістранту-практиканту забороняється залишати здобувачів вищої освіти, з якими він проводить навчальні заняття, екскурсії тощо без нагляду.
- Магістрант-практикант повинен вживати заходи дисциплінарного впливу до здобувачів освіти, які свідомо порушують правила безпечної поведінки під час занять.
- Магістрант-практикант зобов'язаний повідомляти керівника закладу про всі недоліки в забезпеченні охорони праці, які знижують рівень безпеки життєдіяльності людини (норми освітленості, травмонебезпеки обладнання, інструментів тощо).

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ

Матеріали виробничої педагогічної практики мають бути набрані на комп'ютері. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку (Додаток 1). Письмовий звіт разом з іншими документами, передбаченими робочою програмою практики, подаються на рецензування керівникам практики.

У звіті студент зазначає характер і обсяг виконаних завдань, викладає результати своєї педагогічної діяльності, формулює власні пропозиції, робить аргументовані висновки, висловлює певні зауваження та побажання. Сторінки звіту нумерують наскрізно.

Оформлення звіту повинне відповідати таким вимогам: – обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору (але не менше 5-ти сторінок); – текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього –

20 мм, лівого – 25 мм, правого – 10 мм; – титульна сторінка оформляється за встановленою формою (Додаток 3). Обов'язковим є наявність висновків та пропозицій, складених практикантом на основі аналізу навчально-виховного процесу. Розділи й окремі питання звіту мають бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані. На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис магістранта. Письмовий звіт має бути завірений підписами керівників практики.

При захисті звіту про проходження практики оцінюються вміння аргументовано висловлювати власну думку; використовувати і оперувати науковою і методичною термінологією; працювати з науковою і методичною літературою, складати тези; систематизувати і узагальнювати потрібний матеріал; формулювати висновки і розробляти рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу; використовувати дані емпіричного характеру; використовувати здобуті фахові знання у викладанні навчальних дисциплін.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНОСТІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Критерії оцінювання

Загальна кількість балів – 100.

Оцінка ставиться за виконання здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня усіх вимог і завдань програми практики та якості звітної документації на основі результатів захисту перед комісією. Вона є комплексною і складається:

1. Фахова підготовка – **70 балів**.
2. Підготовка з педагогіки – **15 балів**.
3. Підготовка з психології – **15 балів**.

Критерії оцінювання результатів практики з фахової підготовки

Максимальна кількість балів – **70**. З них:

1. Якість підготовки, організації та проведення лекційних занять (в тому числі – правильність і якість оформлення конспектів) – **35 балів**.
2. Якість підготовки, організації та проведення практичних занять (в тому числі – правильність і якість оформлення конспектів) – **15 балів**.
3. Проведення позакласної роботи з фаху – **5 балів**.
4. Науково-дослідна робота з фаху – **5 балів**.
5. Індивідуальний план роботи, щоденник практики та підготовка письмового звіту – **10 балів**.

Критерії оцінювання результатів практики з педагогіки

Максимальна кількість балів – **15**. З них:

1. Виховна робота – **5 балів**;

2. Комплексний аналіз проведеного магістрантом лекційних і практичних занять – **5 балів**.

3. Щоденник практики та підготовка письмового звіту – **5 балів**.

Критерії оцінювання результатів практики з психології

Максимальна кількість балів – **15**. З них:

1. Психологічний аналіз лекційного заняття у закладі вищої освіти – **5 балів**.

2. Звіт про психологічну діагностику мотиваційної та пізнавальної сфери студентів – **10 балів**.

Виходячи з розглянутих критеріїв, виставляються такі оцінки:

“Відмінно” А (90 - 100 балів) виставляється за умови, що здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня відповідально поставився до практики, провів на високому науково-методичному рівні необхідну по програмі виробничої педагогічної асистентської практики кількість занять; відвідував і аналізував заняття своїх колег; виконав всі види запланованих робіт, а також виявив самостійність, активність, встановив контакт зі студентами, викладачами, завідувачем кафедри математики, керівниками практики; використовував можливості застосування комп'ютерної техніки у навчальному процесі; вчасно оформив документацію, звіт з практики, отримав позитивний відгук керівника практика.

“Дуже добре” В (82-89 балів) та “Добре” С (75-81 бал) передбачає також високий рівень оволодіння вміннями і навичками в проведенні занять і виконанні поставлених завдань. Здобувачу вищої освіти другого (магістерського) рівня притаманне сумлінне ставлення до практики, але в її процесі виникали певні труднощі у спілкуванні, налагодженні контакту зі студентами та проведенні навчальних занять. Можлива недостатня чіткість у визначенні понять. Вчасно оформив документацію та звіт з практики, отримав позитивний відгук керівника практика.

“Задовільно” D (67-74 бали) та E (60-66 балів) передбачає наявність лише основних умінь у підготовці завдань і проведенні занять. Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня дає недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність викладу матеріалу, відчуває труднощі в застосуванні знань під час вирішення практичних завдань. Магістрант бере участь у процесі проведення занять, але не цікавиться комунікативними аспектами своєї діяльності на кафедрі, недостатньо відповідально ставиться до оформлення звітної документації. Вчасно, проте не грамотно оформив документацію та звіт з практики, отримав відгук керівника практики задовільний.

“Незадовільно” FХ (35-59 балів) – отримує здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня, який не володіє знаннями, вміннями і навичками, необхідними для проведення навчальних занять, не виконує заплановані види робіт, безвідповідально ставиться до проходження асистентської практики та

оформлення звітної документації, не з'являється на залікову співбесіду.

“Незадовільно” F (менше за 34 бали) – виставляється здобувачу вищої освіти другого (магістерського) рівня, який без поважних причин не виконав програму практики. Магістрант, який отримав оцінку F, відраховується з університету.

ПОРЯДОК ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Порядок підбиття підсумків практики визначено відповідно до “Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка” від 30. 08. 2018 р. за № 62-ОД.

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форма звітності магістранта про проходження практики – письмовий звіт. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики, магістрантам відводиться 2 дні.

Письмовий звіт разом з іншими документами, передбаченими робочою програмою практики, подаються на рецензування керівникам практики.

Оформляється звіт за вимогами, які встановлює заклад вищої освіти.

Письмовий звіт має бути завірений підписами керівників практики.

Звіт з практики захищають магістранти в комісії, призначеній завідувачем кафедри математики, факультетським керівником практики. До складу комісії входять керівники практики від кафедри математики, педагогіки та управління навчальним закладом, психології освіти.

Захист практики та конференція проводяться упродовж перших 10 днів навчання, яке починається після закінчення виробничої педагогічної практики.

Місце, час і форма приймання заліку з практики визначається деканом факультету і доводиться до відома магістрантів та керівників практики.

Загальний контроль за проходженням практики здійснює керівник практики з фаху.

Формою підсумкового контролю проходження практики магістрантом є диференційований залік.

Захист підсумків проходження практики магістрантами здійснюється під час заліку, який проводиться після її завершення.

Підсумкова оцінка магістранту виставляється з урахуванням отриманих відгуків (характеристик) і отриманих оцінок від керівників практики (бази практики), відповідей на запитання під час проведення заліку та якості оформлення звітної документації.

Оцінка за практику вноситься до відомості обліку успішності магістранта, залікової книжки/ індивідуального навчального плану за підписом голови комісії.

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні стипендії.

Здобувачі вищої освіти другого (магістерського) рівня несуть повну відповідальність за виконання робочої програми практики. Здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня, який не виконав у повному обсязі програму практики, або отримав негативну залікову оцінку з практики, відраховується з університету за поданням декана факультету.

Здобувачеві вищої освіти другого (магістерського) рівня, який не виконав програму практики з поважних причин (підтверджених документально), може бути надано право на проходження практики повторно.

Підсумки проведення практики магістрантами обговорюються на засіданні кафедри математики та вченій раді фізико-математичного факультету.

Звіти керівників практики від кафедр про проходження практики зберігаються на кафедрі впродовж трьох років.

За результатами практики факультетський керівник практики формує підсумковий звіт.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бевз Г.П. Методика викладання математики. Київ, 1989. – 367 с.
2. Бути вчителем: навчально-методичний посібник з курсу «Вступ до спеціальності» [Текст] / Укладач О.В. Грушко. Вінниця: ТД «Єдельвейс», 2007, 296 с.
3. Виховні заходи. Сценарії / упоряд. О.В. Гноінська. – Харків: Ранок-НТ, 2007. 302 с. (Дивограй).
4. Вікова та педагогічна психологія : Реком. МОНУ як навч. посібник для студ. ВНЗ / О.В. Скрипченко, Л.В. Долинська, З.В. Огороднійчук [та ін.]. 3-тє вид., випр. й доп. Київ : Каравела, 2012. 400 с.
5. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навч. посібник. Київ : Либідь, 2005.
6. В Країні знань: Інтегрований урок (математика з елементами народознавства) // Все для вчителя. 1999. № 17-18. С.71-72.
7. Гетта В. Шляхи досягнення педагогічної майстерності. // Трудова підготовка в закладах освіти. 2010. №9. С. 44-45.
8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
9. Дуткевич Т.В., Терещенко В.А. Вікова і педагогічна психологія (курс лекцій і практикум) : Навчальний посібник. Кам'янець-Подільський: Медобори 2006, 2012. 228 с.
10. Журнали «Все для вчителя», «Виховна робота в школі», «Шкільний світ», «Позакласний час», «Відкритий урок».
11. Ігнатенко М., Соколенко Л. Прикладні задачі в курсі математики // Рідна школа. 1997. № 5. С. 66-67.
12. Іова В., Красномовець Л. Від правомірної поведінки школяра – до правової культури громадянина України. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Зволейко Д.Г., 2006. 156 с.
13. Іова В.Ю., Красномовець Л.В. Інноваційні методи виховання. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : ПП Мошак М.І., 2006. 192 с.
14. Ковальчук Л.О. Основи педагогічної майстерності: навч. посібник. Львів : Центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
15. Конет І.М., Смержевський Л.О. Математика в означеннях, формулах і задачах: Для учнів та абітурієнтів. Кам'янець-Подільський : «Абетка», 2008. 292 с.
16. Конфорович А.Г. Математика лабіринта. Київ : 1987.
17. Корнев М.Н., Коваленко А.Б. Соціальна психологія. Київ, 1995. 304 с
18. Культура спілкування / [Арват Ф.С., Коваленко Э.І., Кириленко С.В., Щербань П.М.]. Київ : ІЗМН, 1997. 328 с.
19. Карамушка Л.М. Попередження та подолання конфліктів в установах середньої освіти. Київ: Інститут психології АПН України, 1994. 53 с.
20. Методики викладання фахових дисциплін.

21. Основи педагогічної майстерності: навчально-методичний посібник / за заг. ред. Е.І. Федорчук. Кам'янець-Подільський : видавець Зволейко Д.Г. 2008. 272 с.
22. Основи педагогічного оцінювання : навч.-метод. посіб. Ніжин : Лисенко М.М., 2012. 102 с.
23. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід / [автор-упорядник О.І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.
24. Програми, підручники та навчальні посібники з фахових дисциплін.
25. Розробки уроків з математики // Все для вчителя. 1999. № 17-18. С.77-81.
26. Середюк Г.М. Педагогічний пошук класного керівника. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. 120 с.
27. Скобелєв Г.М., Берман В.П. Математика в позаурочний час. Київ, 1973.
28. Слєпкань З.І. Методика навчання математики : Підручник. 2-е вид. Київ : 2006. 582 с.